

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๔

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๔๙/๒๕๖๔

วันที่ ๘ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง { นายธีระพล อังสุนันทวิวัฒน์ ผู้ร้อง
ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ที่ ๑
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ ๒
หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้ซึ่งใช้อำนาจรัฐ ที่ ๓ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายธีระพล อังสุนันทวิวัฒน์ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายธีระพล อังสุนันทวิวัฒน์ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า ตนมีหนังสือร้องเรียนต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อขอความเป็นธรรมและขอข้อมูล การดำเนินการเรื่องร้องเรียนกรณีการใช้อำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรีนครขอนแก่น กับพวก ที่ละเว้น การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารล้อมรอบบ้านของผู้ร้อง โดยไม่ทำผนังทึบและสร้างซิดเซต โดยไม่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของที่ดินข้างเคียง สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีสั่งเรื่อง ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (ผู้ถูกร้องที่ ๒) และผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น (ผู้ถูกร้องที่ ๑) ดำเนินการ แต่ผู้ถูกร้องทั้งสองไม่ดำเนินการตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ละเลยไม่คุ้มครองผู้ร้อง เอื้อประโยชน์ให้กับนายกเทศมนตรีนครขอนแก่นกับพวกได้รับโทษน้อยกว่าความเป็นจริง เป็นการก่อกวน

- ๒ -

ผู้ร้อง ซึ่งการถูกละเมิดสิทธิยังไม่ได้รับการเยียวยา วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ผู้ร้องยื่นคำร้อง ต่อสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัดขอนแก่น ได้รับแจ้งว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) มีมติให้ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือถอดถอน ดำเนินการทางวินัย แต่ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่ได้ดำเนินการ อ้างว่าเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล ผู้ร้องยื่นเรื่องขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเรียกสำนวนการไต่สวนหรือสอบสวนมาเพื่อดำเนินการ แต่ไม่ได้รับ คำตอบ ผู้ร้องเห็นว่า การที่หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้ซึ่งใช้อำนาจรัฐ (ผู้ถูกร้องที่ ๓) ไม่ได้ดำเนินการชี้แจง กลับยุดีเรื่องการตรวจสอบ ไม่ดำเนินการสอบสวนและลงโทษทางวินัย จริยธรรม และคดีอาญา นายกเทศมนตรีนครขอนแก่น กับพวก เป็นการละเลยและจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องยื่นฟ้องนายกเทศมนตรีนครขอนแก่น สำนักงาน เทศบาลนครขอนแก่น และเจ้าของอาคารพิพาท ต่อศาลปกครองขอนแก่น จำนวน ๔ คดี ได้แก่ คดีหมายเลขแดงที่ ๕๖/๒๕๖๒ มีการอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดเป็นคดีหมายเลขดำที่ อ. ๒๑๖/๒๕๖๒ และคดีหมายเลขแดงที่ ๑๓๖/๒๕๖๒ มีการอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดเป็นคดีหมายเลขดำที่ อ. ๔๒๘/๒๕๖๒ คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ส่วนคดีหมายเลขดำที่ ๑๗๘/๒๕๖๑ และคดีหมายเลขดำที่ ๒๖๘/๒๕๖๓ อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลปกครองขอนแก่น

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาว่าเรื่องร้องเรียน ดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีการฟ้องเป็นคดีในศาลปกครอง ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย ผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๒) บัญญัติห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่อง ที่มีลักษณะดังกล่าวไว้พิจารณา วินิจฉัยให้ยุติเรื่อง ผู้ร้องเห็นว่า การที่ผู้ตรวจการแผ่นดินยุติเรื่องร้องเรียน ของผู้ร้อง เพราะเป็นเรื่องการดำเนินการทางวินัยที่ศาลปกครองยกฟ้อง ไม่ได้อยู่ในการพิจารณา ของศาลปกครองและเป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องดำเนินการโดยเร็วเพื่อป้องปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบของผู้ใต้บังคับบัญชาและหน่วยงานที่รับผิดชอบ เป็นการใช้อุทธรณ์ที่ขัดหรือแย้ง ต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

- ๓ -

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องที่ ๓ ดำเนินการสอบสวนและลงโทษทางวินัย จริยธรรม และคดีอาญากับนายกเทศมนตรีนครขอนแก่นและผู้เกี่ยวข้อง โดยบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๖๓

๒. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องที่ ๓ คຸ້ມครองผู้ร้องตามที่กฎหมายบัญญัติ

๓. วินิจฉัยว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ จงใจปฏิบัติหน้าที่ขัดต่อกฎหมายหรือกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและจงใจปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า

๔. วินิจฉัยว่าการที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับเรื่องร้องเรียนของผู้ร้อง เป็นการใช้ดุลพินิจที่ขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๕ และมีคำสั่งให้ผู้ตรวจการแผ่นดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

๕. วินิจฉัยว่าการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งนายกเทศมนตรีนครขอนแก่นดำเนินการทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง เป็นการใช้ดุลพินิจที่ขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๖๖ มาตรา ๙๐ มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๘ มาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๓๖ และมาตรา ๑๗๒ และมีคำสั่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

๖. มีคำสั่งให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงและลงโทษผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

- ๔ -

ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่อยู่หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” และวรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ... (๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ไม่ดำเนินการสอบสวนทางวินัย จริยธรรม และคดีอาญา ต่อนายกเทศมนตรีนครขอนแก่น กับพวก และเอื้อประโยชน์ให้ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายได้รับโทษน้อยกว่าความเป็นจริง อันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้

- ๕ -

ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องยื่นฟ้องนายกเทศมนตรีนครขอนแก่น กับพวก เป็นผู้ถูกฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอนแก่น จำนวน ๔ คดี ซึ่งคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองขอนแก่นและศาลปกครองสูงสุด เป็นกรณีที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ส่วนที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่รับเรื่องร้องเรียนของผู้ร้อง เป็นการใช้ดุลพินิจที่ขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๕ นั้น เห็นว่าผู้ร้องสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางปกครองได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

- ๖ -

(คำสั่งที่ ๕๔/๒๕๖๔)

(นายทวิเกียรติ มีนะกนิษฐ)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)

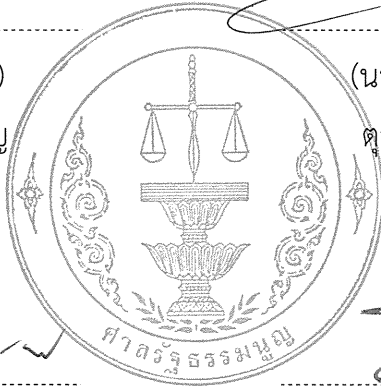
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อดุชาชน)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุพห์ แสงเทียน)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ